

¿Ña kucha kuu sava'un tu yo'o ta ya'un tundo'o ndaku iigun?

Tu yo'o ta ni ya'un tundo'o ndaku iigun an ya'un tundo'o ve'un viti ndaku ra kuu iigun chum koton vati ña va'a ku'a kua'un iti, chakan kucha nini xiko tu'un chira.

Cha kuu Ley General de Acceso de las Mujeres a una Vida Libre de Violencia cha'achi ndi'i nuuni tundeini chigun i'a kuenda cha kuu empoderamiento. Ui uni tu'un va nani'un i'a:

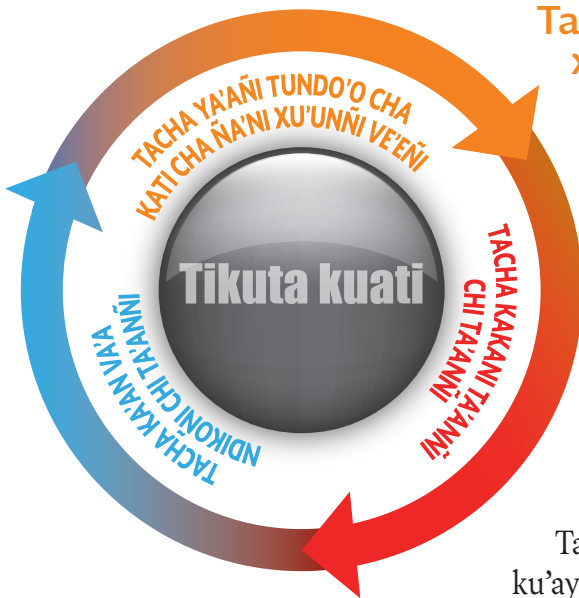
Welis tiktemos in:

- Línea kuenda teléfono nu va kuu ka'un
- Ve'e Justicia kuenda ñi Ña'a
- Ve'e kuenda Atención Externa
- Ve'e Desarrollo kuenda ñi Ña'a
- Ve'e nu kuu kaku maa ñi ña'a chi se'e kuatiñi.
- Ve'eya io vati va ku'a ndi'i kuii tundeini chun kuenda cha kuu empoderamiento chi maun chi se'un.

I'a va kuu ni'un ndi'i kuii tundeini cha va kati tu'un ndi chum i'a: kuenda atención jurídica, kuenda atención psicológica, cha kuu desarrollo social, cha kuu derivación medica; cha kuu programa reeducativos integrales, va koo capacitación laboral ta va koo bolsa kuenda tiñu ta kua'aga cha va koo vati va tindee chum.

Tikuta kuati

¿Atu chitón vati cha kuu kuatigan in tikuta kuuchi chi ñivi? Uni ku’a kaku ta va kanda cha kuu kuatiya: Tacha ya’añi tundo’o cha kati cha ña’ni xu’unñi ve’eñi, tacha kakani ta’anñi chi ta’anñi ve’eñi ta tacha ka’an va’a ndikoñi chi ta’anñi. Tacha nata’an ndi’i kuii ku’aya takan tasa va kanda tikuta kuatiya ti.

Tacha ya’añi tundo’o cha kati cha ña’ni xu’unñi ve’eñi

Che’e kucha kua’aga tundo’o nde’o i’a, vati tacha kanda kuatia va kicha’a ka ka’an yu’uñi chi ta’anñi, i’a xaangañi kuu chi ta’an, ta kicha’a nda’yuñi tañi chi tisi’i:

Kicha’a ka’anñi ndava’ani chi ta’anñi, kicha sakunuñi chi ta’anñi, kicha’a ka’an ndaañi chi ta’anñi, va sakuni ña’a xi’na ñi chi ta’anñi, kicha’a va ti’iñi kuati chi ta’anñi, va ndukuiñuñi chi ta’anñi, ña va ka’anñi chi ta’anñi, va ka ka’an yu’u ñi chi ta’anñi, ña va kuu ndatu’unñi chi ta’anñi, ta kua’aga ku’a va kanda kuatiya.

Tacha chakoo kuatiya chi ñi kuu ña’a ioñi va ndooñi va’a ku’aya ta va kicha’a katiñi vati “mai ni chakoo kuati” an va kati ñi “kuiñura chi vati kunirachi” va kati ñi ti.

Tacha kakani ta’anñi chi ta’anñi

Va kanda kuatiya tacha ya’añi tundo’o cha kati cha ña’ni xu’unñi ve’eñi. Va naa cha chini tuni chiñi va kuiñi tisi’i ta i’a kucha va keega tisi’i chiñi.

Tacha ndi’i tisi’a, suini maa ñi ni kakani ta’an chi ta’anya va ka’an va’a ndiko chi ta’anñi tañi an suini maañi va kuiso ndiki chi ta’anñi nda hospital ta va katiñi vati chira doctorya vati “tundo’o ni ta’anñi ve’eñi chi ta’anñi” va kati ñi ti.

Tacha ka'an va'a ndikoñi chi ta'anñi

I'a va kicha'a ka'an va'a ndikoñi chi ta'anñi, ra ni kani, rakan va ka'an va'a ndikora chi ñasi'ira, va ka'an va'ara soko ñavi chani kanira chiña va ka'an va'a ndikora chiña vati ni ya'ara ku'a ni kanira ti, va ka'an nda'vira chi ñasi'ra ta va katira chiña vati ña ingaga cha'a va kanira chiña.

Ku'aya va koora nda va naa ini ndikora cha ni kanira chi ña ña'aya, takan kuu vati va ya'achi nu kuu tikuta “tacha ya'añi tundo'o cha kati cha ña'ni xu'unñi ve'eñi” ta va keta ndikochi nu kuu tikuta “Tacha kakani ta'anñi chi ta'anñi”.

Takan kuu vati nda va ka'ni ñi tañi chi ta'anñi. Tu yo'o ta cha ya'agun nu kuu tikuya nduku yoo va tindeechum.

Sa'a kuenda Cha kuu tikuta kuatiya va tindee chiyo vati va kutuni inio ñaa cha'a chati ñi kuu ña'aya va kundee iniñi tundo'o saya'a iñi chiñi; takan chito ndiotukuyo vati nu kuu tikutaya nanichi Tacha ka'an va'a ndikoñi chi ta'anñi i'a va koto va'agayo tikuta kuatia vati va kutuni iniyo chi.

Tacha maa ñi kuu ña'aya va keta tichitikuta kuatiya, maa ñi io kuati va katiñi ti. Kicha cha va koo nda'viñi ta va nduka'an nuuñi vati ña va koo tundeini chiñi vati va sandi'i ñi chi tundo'o ya'añi. Maa ñi va saxiniñi vati tu ñava katiñi chi ñiviñi cha tundo'o ya'añi va ndi'i kuatiya ve'eñi ti, soko tixe'eñi chi iñi kuche'e, chakoo ndikoñi chi ta'anñi ta va ndooñi va'a masi maa ra kuu iñi kani nda chi se'eñi ti.

Tu'un ña chitoñi kuu ña'aya vati tacha kua'aga tundo'o ya'añi ndaku iñi, va koo tunda'viñi, tisi'iva kuiñi, va kuyu'iñi ta ñava kunigañi kooñi ñuñivi. Tu yo'o ta ña va ka'un va ku'igun in kue'e ta nda va kuu kuigun va sava'a iigun ¡Ña sañando chindo!

¿Yoo rai tu'a kani chi ñasi'i?

Ra rai tu'a kani chi ñasi'i ña keta cha chini tuni xini ratra. Saxini ratra vati maa ratra “ndaka ña'a ve'era” takan chakoochi vati maa ñi kuu ña'aya chi se'eñi va taso'oñi ta ña va kuu ka'anñi ve'eñi, ndi'iñi chi se'e raiñi ta chi se'e si'iñi ti.

Tacha maa ra kuu raiya ña ndoora va'a ñaa cha kuuchi va kicha kuxaanra ta va kicha'a kuira tisi'i. Va kaka'an yu'ura oranian ta maara va saxini vati tu va nda'yu chaara, tu va ka'anra ndava'ani, an tu va tiso yu'u xi'nara chiñi ve'eñi an tu va kani ra chiñi ku'a va koso va'a kuatiya ve'era va saxinira.

Tacha keta cha chini tuni chira va kicha'a va ka'an va'a ndikora chi ñasi'ira, va koo va'a ndikora va kuni ndikora chiña, soko va keta ndiko kivi vati va saya'ara tundo'o chiña ora va kui ndikora in tisi'i va keta ndiko tikuta kuatiya ve'eñi.

Tui maañi ña'aya ya'a tundo'o ve'eñi soko ña tu'añi va kati chi ñiviñi vati va kuyu'iñi ti an va nduka'an nuuñi vati va ka'an ndaa ñivi chiñi ti.

Ña'ni tundo'o iochi cha ya'o ve'o

Cha kuu tundo'oya kutu'a ñivi chi, maa ra kuu raigan tra va koto vati ñi kuu ña'aya ñavi ñi satiñu ve'era kuuñi, ni kiti ku'u io tichi ku'u kuuñi ve'eñi ñivi kuuñi tañi ta chakan iochi cha saka'nu ratra chiñi.

Tundo'o ya'añi sakandachi kuati soko iochi cha kutua'ñi katini vati ña va'a che'e, ña kuni ñi chira tu'a kani chiñi, na sakakuñi chiñi, na nduku tu'uñi chiñi ñaku ya'añi tundo'o ndaku iñi chiñi, na ka'añi tu ñaa ña chata'an iniñi ve'eñi; na kutu'añi kooñi chi ta'anño, na ka'an va'a ndikoñi chi ta'añi, na ndaka ratra perdonaa chi ñasi'ira, a katiñi vati kuniñi chi ta'anñi, na sakakuñi chi se'eñi, na ña kuniñi chi ra va saya'a tundo'o chiñi, na sakakuñi chiñi ve'eñi, na ña kuyu'iñi, na ña ndooñi va'a chi tukateni an tu ka'an ndaa ratra chiñi na sakaku ñi chiñi. Kotoyo vati koo va'ayo chi ta'o.

¡Takanni an kua'aga kati ndi!

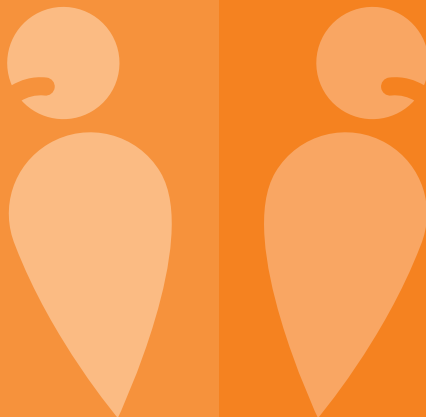
Ra tu'a kani chi ñasi'i an ñi tu'a kani chi se'e ña va'añi ku che'e, va kuniñi va saguatañi chun ta va katiñi vati ña'ni ya'vi ndaun ta masi sakakugun chun ñava kuu keun iti nuu va kati ñi tañi chum, ¡ña ke'niu tichi tu'un sikia! Tu yo'o ta ña va sakakugun chun va kuigun va sava'a ñi tañi.

¿ Atu nde'un chi ra kuu iigun cha saya'ara tundo'o chum?

Hax+apieri
maniere

Hax+a tsata
uyeikat+

Nanaimarika yakatixa+
mierika maniere

NANAIMARIKA KEM+TIUYEIKA

¿Atu nini cha ka'un?

Ka'an tutakan nu kuuchi

01 800 háblalo (422 5256)

ña'ni cha va ti'aviun i'a vati numeroya kuenda Secretaría Gobernación kuuchi i'a va kati tu'un ñi tañi chun ta va tindee ñi tañi chum chi tundo'o ya'un.

Kua'an nu kuuchi ve'e kuenda ñi ña'a io ñuugun. Ñivi io i'a chitoñi ñaa ku'a va tindeeñi chum, io in ve'e nu kuu Centro de Justicia, a in ve'e nani refugio an tu io ñaa inga ve'e kati Ley.

Va saka'nu ra kumi tiñuya chun i'a, va kumira chum ta va kati tu'un va'a ratra chum takan va koton ñaa kucha va sava'un tu yo'o ta ya'un tundo'o. Tu ka'nu xaan tundo'o ya'un va kuu va ku'ungun nu kuu refugio ndi'igun chi se'un.

Consulta:

www.gob.mx/conavim

www.gob.mx/inmujeres

MÉXICO
GOBIERNO DE LA REPÚBLICA

INMUJERES
INSTITUTO NACIONAL DE LAS MUJERES